

Dumitru Chioaru s-a născut în 19 octombrie 1957, în loc. Sîngătin, jud. Sibiu. Absolvent în 1980 al Facultății de filologie, secția română-franceză, din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca și doctor în filologie în 1998 al aceleiași universități. În anii studenției, redactor al revistei „Echinoc” din Cluj-Napoca. Actualmente, profesor de literatură comparată la Facultatea de Litere și Arte a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu și redactor șef al revistei „Euphorion” fondată de Uniunea Scriitorilor în 1990 la Sibiu. Debut absolut cu poezie în revista „Transilvania” (1976) și editorial cu volumul de versuri *Seară adolescentină* (Ed. Albatros, 1982), distins cu Premiul Uniunii Scriitorilor din România. Alte volume publicate: *Secolul sfîrșește într-o duminică*, Ed. Cartea Românească, 1991, *Noaptea din zi*, Biblioteca Euphorion, 1994, *Radiografiile timpului* (antologie de autor), Ed. Axa, 1998, *Antologia poeziei românești de la origini pînă azi* (împreună cu Ioan Radu Văcărescu), Ed. Paralela, 1998, *Poetica temporalității. Eseu asupra poeziei românești*, Ed. Dacia, 2000, *Vara de fosfor* (antologie de autor), Ed. Dacia, 2002, *Viața și opiniile profesorului Mouse*, Ed. Limes, 2004, *Developări în perspectivă. Generația poetică 80 în portrete critice*, Ed. Cartea Românească, 2004, *Clipe fosforescente* (antologie de autor), Ed. Limes, 2007, *Orașul și literatura* (coordonator; prefață de Paul Cornea), Ed. Art, 2008, *Arta comparației. Articole, eseuri și studii de literatură română și comparată*, Ed. Limes, 2009, *Scene din orașul-vitraliu/ Scenes of the Stained-Glass City* (volum bilingv de poezie; traduceri în lb. engleză și prefață/ postfață de Ștefan Stoescu), Ed. Vinea, 2010, *Noi developări în perspectivă*, Ed. Limes, 2010, *Noua poezie nouă. Antologie de poezie română postmodernă*, Ed. Limes, 2011, *Dintr-o îndepărtată lumină/ D'une lointaine lumière* (volum bilingv de poezie; traduceri în lb. franceză de Miron Kiropol și *Un cuvînt înainte* de Ion Pop), Ed. Limes, 2012, *Bilingvismul creator. Studii de literatură comparată despre scriitori de expresie română și franceză*, Ed. Limes, 2013, *Mușuroiul de lumină* (antologie de autor), Ed. Tracus Arte, 2016, *Ars orphica* (antologie tematică de poezie), Ed. Limes 2017, *Respirația subacvatică* (antologie de „poeme seriale”), Ed. Junimea, 2020, *Scene din orașul-vitali/ Szenen aus der Kirchenfenster-Stadt* (volum bilingv de poezie; traduceri în lb. germană de Beatrice Ungar și *Cuvânt însoțitor* de Joachim Wittstock), Ed. Armanis, 2021, *Avatarurile lui Orfeu*, Ed. Univers, București, 2021. Traduceri din poezia lui au apărut în reviste și antologii din Belgia, Franța, Germania, Italia, Polonia, Spania și SUA. Membru al Uniunii Scriitorilor din România (din ianuarie 1990), al PEN-Clubului Român (1997) și al Asociației de Literatură Generală și Comparată din România.

Dumitru Chioaru

Colocviale

Interviuri, anchete, comunicări

LIMES
2022

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**CHIOARU, DUMITRU****Colocviale : interviuri, anchete, comunicări / Dumitru**

Chioaru. - Florești : Limes, 2022

ISBN 978-606-799-550-3

821.135.1

© Editura Limes, pentru prezenta ediție

Str. Castanilor, 3

407280 Florești – Cluj

Tel.: 0723/194022

Email: edituralimes2008@yahoo.com

www.edituralimes.ro

SUMAR

INTERVIURI	7
Convorbiri despre spiritul transilvan – OVIDIU PECICAN (<i>Aurora</i>)..	9
Interviu de DORA PAVEL (<i>Contemporanul</i>).....	15
Interviu de PETRUȚ PÎRVESCU (<i>Hyperion</i>)	27
Interviu de ADRIAN ALUI GHEORGHE (<i>Antiteze</i>).....	33
Dialog pe tema <i>Între intenția autorului și interpretare</i> – coord. GABRIELA CHICIUDEAN (<i>Discobolul</i>)	48
Dialog cu ANDREI TERIAN (<i>Euphorion</i>).....	72
Interviu de MIRCEA STÂNCCEL (<i>Discobolul</i>)	79
„Poezia este o experiență a solitudinii”	95
Interviu de MARIA DIANA POPESCU.....	95
Interviu de VALENTIN MARICA (<i>Vatra veche</i>).....	100
Interviu de DUMITRU AUGUSTIN DOMAN (<i>Argeș</i>)	108
Interviu de ANDRA ROTARU (<i>Luceafărul</i>)	116
Interviu de HRISTINA DOROFTEI (<i>Familia</i>)	120
Interviu de VALENTIN IACOB (<i>Formula AS</i>).....	126
Interviu de IRINA NECHIT (<i>Jurnal de Chișinău</i>)	137
Interviu de AUREL PANTEA (<i>Discobolul</i>)	143
 ANCHETE	149
Formație intelectuală și discurs cultural (<i>Vatra</i>)	151
Literatura română la porțile Europei (<i>Antiteze</i>)	154
La „Echinox” (<i>Vatra</i>).....	159
Cum este cu puțință canonul? (<i>Hyperion</i>)	163
Condiția criticii universitare (<i>Vatra</i>)	169
Metamorfozele curentului anti-eminescian (<i>Discobolul</i>)	172
Caragiale – contemporanul nostru (<i>Vatra</i>)	177
Valoare și ierarhie în literatură, azi (<i>Euphorion</i>).....	181
Scriitorii și riscurile meseriei (<i>Apostrof</i>)	185
O sută de ani de literatură română (<i>Euphorion</i>)	187
Trei decenii de libertate de expresie (<i>Euphorion</i>)	192
„Eu mă consider în primul rînd poet” (<i>Steaua</i>)	196

COMUNICĂRI	199
SIBIUL MEU	201
CERCUL ȘI SPIRALA	209
SCRIITORUL ROMÂN FAȚĂ CU GLOBALIZAREA	214
O POEZIE ÎN STARE GENUINĂ	218
SIMBOLISTICA MĂRIRII ȘI DECĂDERII PERSONAJULUI LITERAR	221
SFÎRȘITUL ISTORIEI LITERATURII ȘI INOCENȚA ULTIMULUI SCRITOR	227
LITERATURA COMPARATĂ, O DISCIPLINĂ A GLOBALIZĂRII ..	232
CRIZA CRITICII DE DIRECȚIE ȘI PROLIFERAREA CRITICII PROMOȚIONALE	236
O MARE PIERDERE NAȚIONALĂ	240
RE-EUROPENIZAREA EUROPEI	248

INTERVIURI

CONVORBIRI DESPRE SPIRITUL TRANSILVAN

realizate de Ovidiu Pecican

Ovidiu Pecican: *Ce este pentru dv. Transilvania?*

Dumitru Chioaru: Transilvania este deschiderea României spre Europa. Tot metaforic vorbind, chiar dacă este un clișeu, Transilvania este cetatea naturală a României, unde azi nu mai trăim izolați de lume, ci în dialog cu ceilalți.

O.P.: *S-a vorbit de o spiritualitate românească (Noica, printre alții), pe urmele herderianului „spirit al popoarelor”. Dar se vorbește și de un spirit occidental, unul oriental, altul caracteristic pentru Europa Centrală. Până unde poate merge – prin concentrare sau extensie – o discuție privind „duhul locului” și umane caracteristice unui anume spațiu?*

D.C.: Există, prin tradiția latină și nu numai prin ea, o credință într-un „genius loci”, al cărei ecou în cultura modernă este teoria filosofică a lui Blaga despre „spațiul mioritic”. După părerea mea, acest duh al locului, ca orice duh, este structural ambiguu, benefic și malefic, acționând însă cu consecințe mai întotdeauna benefice, constructive, pentru a realiza lucruri durabile ca munții care-l înconjoară.

O.P.: *În ce măsură regionalismul – în istorie, literatură, cultură în general – poate însemna și altceva decât provincialism (în sensul peiorativ al termenului)? În ce măsură regionalismul poate deveni o alternativă la centralism (politic, cultural, economic etc.)?*

D.C.: După experiența unui centralism catastrofal, pe care guvernanții de azi se încapăținează să-l continue, numai descentralizarea înseamnă cu adevărat o alternativă, mai bine zis o soluție pentru a depăși actuala criză. Centralismul, oricât de democratic s-ar numi/ chiar ar fi, uniformizează și pervertește valorile, tinzând a șterge diferența specifică dintre regiuni în favoarea

genului proxim. Democrația este benefică numai când se definește drept toleranță față de diferența specifică. Pledez pentru recunoașterea și valorificarea în interes național a specificului fiecărei regiuni, în competiție cu celelalte, cu o rezervă: să nu se confunde regionalismul cu provincialismul. Ar fi o catastrofă ireparabilă în lumea de azi, conectată în cele mai îndepărtate puncte geografice la schimbul de valori specifice care-s deschise spre universalitate, iar nu marcate de o suficiență provincială.

O.P.: *Există un spirit specific Transilvaniei? Cum s-a manifestat el în istoria și cultura noastră?*

D.C.: Spiritul specific al Transilvaniei este parte componentă, alături de al celorlalte regiuni cu care se completează într-o bogată unitate în diversitate, a spiritului românesc. În privința istoriei, spiritul transilvan s-a manifestat totdeauna mai puțin pragmatic, flexibil și abil în sensul de „realist”, dar a rămas ferm, curajos, pe poziția lui de stăpîn, chiar și atunci când alții nu erau dispuși să i-o recunoască, generînd regretabile conflicte. Ardeleanul nu separă politica de morală, iar când se vede nevoit să le separe, se retrage într-o atitudine de gospodar care își vede stoic de treaba lui, numită de Blaga „boicot al istoriei”. Atitudinea aceasta conservatoare poate avea consecințe pozitive sau negative, în funcție de miza Marii Istории, plătindu-și uneori scump tăcerea, absența, neimplicarea promptă. Spiritul ardelean s-a manifestat, în cultură, cu o autentică vocație a monumentalului. El are drept model de imitat muntele. Oriunde ar descălea, ardeleanul zidește în perspectiva eternității. Spirit cumpătat, „așezat”, cum se spune, ardeleanul (a)duce cu el răbdarea, disciplina liber consimțită și rigoarea, care se pot vedea în arhitectură sau în proză. Chiar și poezia mizează mai puțin pe spontaneitate, cît pe un sentiment al apartenenței la o tradiție care obligă moral. Poetul ardelean se simte, cum spune Coșbuc, „suflet din sufletul neamului”, avînd prin cărțile sale nu numai ceva de spus ci și de apărut.

O.P.: *În ce zonă a spiritualității noastre s-ar lăsa spiritul transilvan mai ușor de depistat? Unde și prin ce este el mai pregnant?*

D.C.: Spiritul transilvan are verticalitate și profunzime, altfel spus, gravitate și robustețe morală. Mai „greoi” în manifestările sale decît ceilalți frați români, pentru că mereu și-a asumat povara răspunderii și chiar sacrificiul pentru neam și țară, ardeleanul este – zice o zicătoare – „minte cea de pe urmă a românului”.

O.P.: *Ce apropie „duhul ardelenesc” de „sentimentul românesc al ființei”, de configurația noastră sufletească de români? Altfel spus, care este nota comună, locul de atingere al celor două realități evocate?*

D.C.: Ardelenii nu-s „mai români” decît moldovenii sau oltenii, chiar dacă au orgoliul „descălecătorilor de țară” și, spre a mă exprima tot cu cuvintele lui Eminescu, al „dătătorilor de legi și datini”. Și totuși, ei sunt cei mai mîndri că-s români, pentru că în acest nume transpare originea lor romană, pe care n-au uitat-o prin furtunile vremurilor. De ceilalți frați, ne leagă nu numai sîngele ci mai ales limba română.

O.P.: *Ce le separă, care e nota specifică, diferențiatoare, a lor?*

D.C.: Ardelenii sunt separați geografic de frații lor de dincolo de munți care-i unesc la nevoie. Ceea ce-i diferențiază pe ardeleni de ceilalți români este seriozitatea care, în ciuda faptului că pare rigiditate, înseamnă marca principialității în vorbele, gesturile și faptele lor.

O.P.: *Specificitatea spiritului transilvan are ceva de-a face cu prezența altor etnii în Ardeal? Ce, cum și – eventual – (întru) cît?*

D.C.: În istorie, românii ardeleni s-au simțit întotdeauna mai aproape ca mentalitate de Europa Centrală decît de Europa Orientală. Spiritul central-european este tolerant, chiar cosmopolit în

LUBRIC | We know books

sens pozitiv. Conviețuirea cu alte etnii, în special maghiarii, a luat forma unei competiții care a degenerat, uneori, în confruntări sîngeroase din cauza extremiștilor existenți, ca și „uscăturile” în codru, de fiecare parte. Dar din amestecul etniilor n-au ieșit monștri, ci tot oameni. Mai înzestrați, mai toleranți, mai competitivi. Prin urmare, mai buni.

O.P.: *În ce fel ar putea Transilvania și mentalitatea transilvăneană (cu notele sale specifice în concertul tuturor provinciilor românești) să medieze racordarea mai promptă la spiritualitatea Europei apusene?*

D.C.: Transilvania este, cum spuneam la început, poarta României deschisă spre Europa. Nu propunea cu un veac și mai bine în urmă gazetarul Eminescu ca Regatul românesc să se unească cu Transilvania, nu invers? România de azi, deși iarăși neîntregită, poate redeveni prosperă dacă ar lăsa Transilvaniei inițiativa de a fi pivotul voinței sale de reintegrare europeană, fără teama pierderii ei.

O.P.: *Prin ce anume s-ar singulariza spiritul ardelean în ochii occidentalului? Poate fi/ trebuie interpretat tonul acesta inconfundabil ca un aport răsăritean?*

D.C.: Din puținele mele contacte cu lumea occidentală, am remarcat că ardelenilor li se acordă mai mult credit moral decât celorlalți români. Se face o nedreptate tuturor românilor prin această tratare preferențială a lor ca oameni, în funcție de mai vechi/ mai noi prejudecăți. Nu toți oltenii sunt guralivi și vicleni, după cum nu toți ardelenii sunt buni gospodari. Fără ceilalți români, ardelenii ar fi ca o familie dezmembrată. Toți românii au fost și sunt, indiferent de zona lor de influență, parte din Europa, rămînînd prin secole bastionul de răsărit al latinității.

O.P.: *Alipirea Transilvaniei la România, la 1 Decembrie 1918, trebuie văzută ca o dorință a românilor de a renunța la o anume specificitate a spiritualității lor?*

D.C.: Cred că ultimele versuri din poezia **Oltul** de Octavian Goga: „Tu să-ți aduni apele toate/ Să ne mutăm în altă țară”, dezvăluie dorința românilor ardeleni de unire cu Țara. Mutarea în „altă țară” nu înseamnă o părăsire a locului lor geografic, ci o regăsire a identității lor naționale în țara reîntregită, întinsă – cum le spunea primul vers din **Doina** lui Eminescu – „de la Nistru pîn’ la Tisa”, care le putea asigura independența și, după credința majorității, un viitor mai bun. Această dorință s-a împlinit la 1 Decembrie 1918, fiind a doua mare unire a tuturor românilor după cea înfăptuită, pentru un an, la 1600 de Mihai Viteazul. Deși democrația interbelică a creat o țară modernă, prosperă, dar plină de frământări sociale provenite din diferențele de mentalitate politică dintre regiunile istorice proaspăt reîntregite, după două decenii România a fost din nou împărțită/ mutilată de Marile Puteri. A urmat o jumătate de veac de dictaturi, regală, legionară, militară și comunistă. Să nu uităm însă că dorința de eliberare de comunism a ridicat în picioare, după ce a curs sînge de frate pe străzile Timisoarei, toate marile orașe ale Transilvaniei. Și că, la primele alegeri libere, Transilvania și-a manifestat opțiunea pentru partidele democratice, nu pentru o „democrație originală” promovată de foștii comuniști, după care rînjește dorința de restaurație. Ardelenii nu vor, cum zvonesc unii extremiști, separația teritorială de România, ci intrarea ei în normalitate, care înseamnă o democrație fundamentată pe adevăr și respectarea legii.

O.P.: *Care a fost cea mai importantă contribuție a Transilvaniei la conturarea civilizației românești?*

D.C.: Prima și cea mai importantă contribuție a fost că niște români ardeleni au descălecat cu veacuri în urmă în celelalte două mari provincii românești, ajutînd la formarea și consolidarea lor ca state.

O.P.: *Care a fost contribuția Transilvaniei la istoria politică și culturală a Europei Centrale?*

D.C.: Prin iluminismul Școlii Ardelene, românii ardeleni și-au definit politic și cultural identitatea lor în fața altor etnii și popoare, pregătind în „Mica Romă” greco-catolică, cum saluta Eminescu Blajul, intelectuali aflați în fruntea acțiunilor decisive pentru reîntregirea neamului. Școala Ardeleană a însemnat prima mișcare de sincronizare politică și culturală românească cu mersul istoriei universale, aici în marginea Europei Centrale și, din păcate, mult prea în proximitatea Europei orientale și balcanice.

O.P.: *Cum vedeți viitorul spiritului transilvan?*

D.C.: Spiritul transilvan numai în concert cu celelalte tipuri spirituale românești poate interpreta maiestuos o „fugă” eliberatoare și înălțătoare din lanțurile slăbiciunilor balcanice și orientale, păstrând partea bună a acestor influențe. Tablele legii, oricât s-ar dezbate și corecta în Parlamentul nostru sub privirile Parlamentului European, nu vor schimba identitatea noastră de români, ci ar trebui să dinamizeze schimbările politice și economice, pentru că numai prosperitatea țării poate îndrepta relele moravuri transmise prin veacuri și adânc înrădăcinate în conștiințe în comunism. Spiritul transilvan este cel mai radical în privința reintegrării noastre în rîndul democrațiilor europene de pe poziția unor parteneri demni de dialog cu străinii, abordînd deschis problemele comune dar și cele specifice ale popoarelor, la sfîrșitul acesta frămîntat de secol și, totodată, de mileniu.

Revista *Aurora* nr. 4/ 1994

„SIBIUL RĂMÎNE CENTRUL MAGIC AL EXISTENȚEI MELE”

Interviu de DORA PAVEL

„**Melancolia mi-a invadat sufletul**”

Dora Pavel: *Care este, Dumitru Chioaru, mica istorie a devenirii tale ca poet? Cînd te-ai descoperit astfel?*

Dumitru Chioaru: Nu pot preciza momentul din copilărie în care, ca să-l parafrazez pe Rimbaud, lemnul s-a trezit vioară. Cred că aveam vreo nouă sau zece ani cînd, fascinat de *Pastelurile* lui Alecsandri, începusem să-mi notez și eu, sub formă versificată, impresii melancolice dintr-un sfîrșit de toamnă la țară. Precum vezi, am devenit poet din momentul în care melancolia mi-a invadat sufletul. Și melancolic am rămas.

D.P.: *Ce fel de copilărie ai avut în împrejurimile Sibiului? Cît le datorezi părinților?*

D.C.: Pot spune că am avut o copilărie fericită, pentru că am prins ultimele zile ale satului tradițional care s-a destrămat, ca un vis, în urma cooperativizării. Sîngătinul era un sat ardelenesc cu oameni harnici la muncă și veseli la petreceri, vestiți prin colinde și jocul de bîță, cum se spune prin partea locului unui dans foarte vechi. Sub ochii mei mirați de copil, au trecut și ultimele care cu boi ducînd zestrea mireseilor, dar și cele care duceau foarte des la cimitir oameni din generația bunicului din partea tatălui, care au murit de inimă rea în urma privării de proprietate, sursa bunăstării, independenței și libertății lor. Din țărani cu stare pentru care au muncit generații, părinții mei, încă foarte tineri, au devenit, fugind de cooperativizare, muncitori în fabrici din Sibiu. Pînă au reușit să-și cumpere un apartament cu două camere la bloc, am trăit în condiții foarte

precare, cu nostalgia satului în suflet. Fiind singurul lor copil, au investit în mine, pentru că aveam chemare spre carte, toată dragostea și economiile familiei. Au fost niște oameni sacrificați de un regim care i-a determinat să-și schimbe viața, înstrăinându-se de rostul lor adevărat, într-o lume cu sistem de valori răsturnat. Nefericirea lor mi-a marcat mai ales adolescența, când începusem să-mi dau seama de toate păcatele comunismului. Am crescut urînd comunismul și sperînd că această utopie, care a rătăcit atîta lume, se va sfîrși într-o bună zi.

D.P.: *Ai avut acces, de mic, la o bibliotecă?*

D.C.: N-am avut bibliotecă în casă, decît niște cărți școlare și de povești rămase din copilăria unchilor mei mai școliți, pe care le descoperisem într-o ladă din pod. Au fost primele mele lecturi extrașcolare, în care erau evocați regii României în alte culori decît abia o făceau manualele noastre de școală. A fost prima dată cînd realizam cît de nedreaptă cu istoria noastră este societatea în care trăiam. Deoarece făcusem încă din primele clase pasiune pentru lectură, citeam tot ce-mi cădea în mîna din biblioteca școlii sau de la băieții mai mari decît mine, care făceau schimb de cărți, discutîndu-le în serile de vacanță petrecute împreună. Tot atunci am început să-mi încropesc biblioteca personală, din cărți pe care le cumpăram mergînd cu bicicleta la Miercurea-Sibiului, unde se deschisese o librărie. Stabilindu-mă cu părinții la Sibiu, frecventam nu numai librăriile, ci și anticariatul, cheltuindu-mi economiile pe cărți. Azi, numărul cărților stă să mă dea afară din casă, iar eu am devenit un soarece de bibliotecă. Profesorul Mouse c' est moi-même.

D.P.: *Care au fost cărțile copilăriei tale?*

D.C.: Cărțile care mi-au marcat copilăria au fost cele cu personaje principale copii: Creangă, *Amintirile* (dar și nemaipomenitele sale povești), Ionel Teodoreanu, *Ulița copilăriei* și *La Medeleni*, Dickens, *Oliver Twist*, Mark Twain, *Tom Sawyer* și *Huckleberry Finn* ș.a. Am fost, de asemenea, pasionat de romanele

lui Jules Verne și ale lui Karl May. Romanul *Winnetou* l-am citit de cîteva ori cu un fel de empatie, pe care n-am mai trăit-o în relație cu nici un alt personaj. Citeam și poezie clasică românească: Alecsandri, Eminescu, pentru care am făcut un cult bolnăvicios, Coșbuc, Goga, Topîrceanu ș.a., pe care îi imitam în încercările mele poetice.

D.P.: *După încheierea facultății, periplul tău biografic cuprinde cîteva locuri mai îndepărtate în raport cu matricea ta ardeleană...*

D.C.: Vreme de un deceniu de la absolvirea Filologiei clujene, am schimbat, aproape an de an, localitatea sau școala unde predam limba și literatura română. După încheierea perioadei obligatorii de stagiu, prin repartiție la o școală din Piatra-Neamț, am gravitat în jurul Sibiului, făcînd naveta la școli sau licee din Agnita și Cisnădie. Am avut soarta generației mele, irosindu-mi cei mai frumoși ani pe navetă.

D.P.: *Pentru o scurtă perioadă, ai fost chiar și librar. A contat asta în cariera ta literară?*

D.C.: Într-adevăr, în iarna anului 1985, disperat că nu-mi puteam găsi loc într-o școală din Sibiu, după episodul cam întunecat al Agnitei, am ieșit din învățămînt ca să-mi ajut mama care se îmbolnăvisese, angajîndu-mă vînzător de carte în fosta librărie „Luceafărul”. Nu mi-a plăcut însă să stau în vitrina orașului, cum spunea Emil Hurezeanu, care, înainte de a ajunge reductabilul jurnalist de la Radio Europa Liberă, lucrase și el într-o librărie din Sibiu, și, în toamna aceluiași an, m-am reîncadrat în învățămînt ca suplinitor, făcînd zilnic naveta, o parte din drum cu trenul, alta cu autobuzul sau pe jos, la școala dintr-un sat din Mărginimea Sibiului, numit Tălmăcel. Singurul lucru care-mi plăcea ca librar era ziua în care primeam marfă și puteam să-mi achiziționez noutățile editoriale, pe care le procuram înainte pe sub mîna sau la vînzare condiționată. A fost doar un episod pasager.